

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA EN AANVULLEND ONDERZOEK KERKUIL

Overhorsterweg 37, Voorthuizen



26 oktober 2015
projectnummer 024-15

Van Bommel FAUNAWERK
Ecologisch advies, veldwerk, projectuitvoering





Van Bommel FAUNAWERK

Dreijenlaan 2
6703 HA Wageningen

Mobiel: +31 (0) 6 - 2741 6188
www.vanbommel-faunawerk.nl

Email: info@vanbommel-faunawerk.nl

Documentatiepagina

Opdrachtgever:	De heer van H. van Middendorp
Titel:	Quickscan flora en fauna en aanvullend onderzoek kerkuil
Subtitel:	Overhorsterweg 37, Voorthuizen
Datum:	26 oktober 2015
Aantal pagina's incl. bijlagen	30
Status rapport:	Goedgekeurd
Uitvoering:	Van Bommel FAUNAWERK Frans van Bommel M.Sc.
Projectnummer:	024-15
Trefwoorden:	Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet, Natuurnetwerk Nederland, natuuronderzoek, oriënterend onderzoek, effectbeschrijving

Van Bommel FAUNAWERK is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Van Bommel FAUNAWERK; opdrachtgever vrijwaart Van Bommel FAUNAWERK voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Deze inventarisatie is zorgvuldig uitgevoerd. De opdrachtgever dient zich er van bewust te zijn dat tussen het tijdstip van inventarisatie en uitvoering van werkzaamheden, beschermde soorten zich op het perceel kunnen vestigen. Van Bommel FAUNAWERK kan dan ook geen aansprakelijkheid aanvaarden voor kosten en/of vertragingen, voortvloeiend uit het voorkomen van beschermde soorten.

© Van Bommel FAUNAWERK

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven genoemd en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm, of op andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven genoemd en Van Bommel FAUNAWERK, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	4
1.1.	Aanleiding voor het onderzoek.....	4
1.2.	Juridisch kader	4
2.	GEBIEDSBESCHRIJVING	8
2.1.	Ligging plangebied	8
2.2.	Beschrijving plangebied	8
2.3.	Beoogde ingrepen	11
3.	ONDERZOEKSMETHODE	13
3.1.	Beschikbare gegevens flora en fauna.....	13
3.2.	Veldbezoek.....	13
3.3.	Nader onderzoek gebruik planlocatie door kerkuil.....	13
3.4.	Relatie met Natura 2000 gebieden en Natuurnetwerk Nederland	14
4.	RESULTATEN EN EFFECTENANALYSE	15
4.1.	Aanwezigheid beschermde soorten en mogelijke effecten.....	15
4.2.	Relatie met omgeving en mogelijke effecten op natuurgebieden	21
4.2.1.	Natuurbeschermingswet 1998	21
4.2.2.	Natuurnetwerk Nederland	21
5.	CONCLUSIES en AANBEVELINGEN	22
5.1.	Conclusies	22
5.2.	Aanbevelingen.....	23
6.	LITERATUUR	24

BIJLAGEN

- BIJLAGE 1. TOETSINGSSCHEMA FLORA- EN FAUNAWET
- BIJLAGE 2. TOETSINGSSCHEMA NATUURBESCHERMINGSWET 1998
- BIJLAGE 3. TOETSINGSSCHEMA ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR
- BIJLAGE 4. KAART LIGGING PLANLOCATIE IN RELATIE TOT NATURA 2000
- BIJLAGE 5. KAART LIGGING PLANLOCATIE IN RELATIE TOT HET GNN
- BIJLAGE 6. INRICHTINGSSCHETS PLANLOCATIE

1. INLEIDING

1.1. Aanleiding voor het onderzoek

De planlocatie Overhorsterweg 37 in Voorthuizen bestaat uit een voormalige melkveehouderij. Er zijn twee bedrijfswoningen en een aantal bedrijfsgebouwen aanwezig. De initiatiefnemer is voornemens een bedrijfswoning om te vormen naar woonhuis, de bedrijfsbebouwing te slopen, de tweede bedrijfswoning te herbouwen, een nieuwbouwwoning te realiseren en een deel van de grond natuurvriendelijk in te richten. Voor dit ruimtelijk plan is een wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk.

Voorafgaand aan een bestemmingsplanherziening en/of ruimtelijke ingreep dient er onderzoek uitgevoerd te worden naar de aanwezige natuurwaarden. Zo dient onderzocht te worden of er beschermde soorten flora en fauna op de planlocatie aanwezig zijn en of deze mogelijk negatief beïnvloed worden. Tevens dient getoetst te worden of de beoogde ingreep negatieve effecten te weeg kan brengen op beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000 of het Natuurnetwerk Nederland.

De firma Agroplan heeft, op verzoek van de heer van Middendorp, Van Bommel FAUNAWERK opdracht gegeven een quickscan uit te voeren naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna, de relatie met omliggende beschermde natuurgebieden en de eventuele effecten van de beoogde werkzaamheden. Tevens is er aanvullend onderzoek verricht naar de betekenis van de planlocatie voor de kerkuil. De bevindingen zijn in het voorliggende rapport weergegeven.

1.2. Juridisch kader

Voor ruimtelijke ingrepen of plannen die leiden tot wijzigingen in bestemmingsplannen heeft men te maken met de natuurwetgeving. Soorten en hun directe leefomgeving worden beschermd door de Flora- en faunawet. De Natuurbeschermingswet en het beschermingskader van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), dragen zorg voor de gebiedsbescherming.

Soortenbescherming

De bescherming van de in het wild voorkomende inheemse planten en dieren en hun directe leefgebied is sinds 1 april 2002 vastgelegd in de Flora- en faunawet.

Op grond van de artikelen 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet is bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld mogen worden. Daarnaast is het niet toegestaan om hun directe leefomgeving, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren.

Artikelen 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet.

- Art. 8 Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Art. 9 Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Art. 10 Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
- Art. 11 Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Art. 12 Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende planten en dieren (zorgplicht, artikel 2, lid 1). De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, ongeacht beschermingsstatus, ontheffing of vrijstelling.

Zorgplicht Artikel 2 van de Flora- en faunawet

- Art. 2, lid 1 Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede hun directe leefomgeving.
- Art. 2, lid 2 De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Om te beoordelen of een plan in strijd is met de Flora- en faunawet dient onderzocht te worden of beschermde soorten in het plangebied voorkomen en of de voorgenomen ingreep mogelijk schadelijke effecten heeft op de beschermde soorten (bijlage 1 toetsingsschema Flora- en faunawet). In een aantal bij de Flora- en faunawet behorende regelingen en besluiten is vastgelegd, wanneer een vrijstelling geldt, een gedragscode van kracht is en of een ontheffingsaanvraag bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) benodigd is.

Toetsing ontheffingsaanvragen door Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)

Als gevolg van twee uitspraken van de Raad van State in 2009, is de beoordeling van ontheffingsaanvragen voor Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijnsoorten aangepast. De Dienst Regelingen, nu de RVO, heeft op 26 augustus 2009 hiertoe een nieuw toetsingsschema (bijlage 1) ingevoerd. Wanneer er op de planlocatie beschermde soorten aanwezig zijn, dan heeft de initiatiefnemer twee mogelijkheden, namelijk:

1. Voorkom overtreding van de Flora- en faunawet. Laat uw voorgenomen mitigerende maatregelen beoordelen door de RVO. Als deze voldoende zijn krijgt u een beschikking met daarin de goedkeuring van uw maatregelen. De goedkeuring krijgt u in de vorm van een afwijzing van uw ontheffingsaanvraag. U heeft namelijk geen ontheffing nodig doordat u met uw maatregelen overtreding van de Flora- en faunawet voorkomt.
2. Zijn mitigerende maatregelen niet mogelijk? Dan volgt een volledige beoordeling voor ontheffing.

De volgende vier categorieën beschermingsniveaus (AMvB 22 februari 2005) worden onderscheiden.

Algemeen voorkomende soorten (tabel 1 soorten)

Voor de soorten in Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt, bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing in het kader van artikel 75 aangevraagd te worden.

Minder algemeen voorkomende soorten (tabel 2 soorten)

Voor de soorten in Tabel 2 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing aangevraagd te worden. Echter indien er volgens een door het ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt, geldt er bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen en hoeft er geen ontheffing aangevraagd te worden. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' ('lichte toets').

Strikt beschermde soorten (tabel 3 soorten)

Voor de soorten van Tabel 3 van de Flora- en faunawet, die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van het Vrijstellingsbesluit beschermde planten en dieren worden genoemd, dient bij overtreding van de verbodsbepalingen bij alle activiteiten (waaronder ruimtelijke ontwikkeling en inrichting) een ontheffing aangevraagd te worden. In een zeer beperkt aantal gevallen kan er op basis van een door het ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode een vrijstelling verleend worden voor de ontheffingsverplichting bij een zeer beperkt aantal activiteiten. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan een drietal criteria (uitgebreide toets). Bij de uitgebreide toets dient aan alle afzonderlijke criteria te worden voldaan. De criteria zijn als volgt: de activiteiten of werkzaamheden doen geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort, er is geen andere bevredigende oplossing (alternatief) voor de geplande activiteiten of werkzaamheden, die minder schade oplevert voor de betreffende soort en er moet bij de ingreep sprake zijn van een bij de wet genoemd belang. 'Ruimtelijke ontwikkeling' wordt niet langer als ontheffingsgrond beschouwd voor bijlage IV Habitatrichtlijnsoorten.

Vogels

Alle van nature in Nederland voorkomende vogelsoorten zijn beschermd middels de Vogelrichtlijn. Indien activiteiten plaatsvinden waarbij verbodsbepalingen worden overtreden ten aanzien van (broed)vogels dient er een uitgebreide toets, zoals hierboven bij Tabel 3 soorten beschreven, plaats te vinden. Indien er gewerkt wordt volgens een door het ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode is het mogelijk dat er geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij bestendig gebruik en onderhoud, bestendig beheer en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Bij broedvogels kan een overtreding in veel gevallen voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Bij bescherming van vogelnesten wordt onderscheid gemaakt tussen soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn en soorten die alleen gedurende het broedseizoen beschermd zijn. 'Ruimtelijke ontwikkeling' of 'dwingende redenen van groot openbaar belang' worden niet langer als ontheffingsgrond beschouwd voor Vogelrichtlijnsoorten.

Gebiedsbescherming

Natuurbeschermingswet

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor het voortbestaan van plant- of diersoorten kunnen beschermd zijn op basis van nationale of Europese wetgeving. In de Natuurbeschermingswet 1998 (gewijzigd oktober 2005) zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn verwerkt.

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000 gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden);
- Beschermde Natuurmonumenten;
- Wetlands.

Voor activiteiten of projecten die een schadelijke invloed hebben op beschermde natuurgebieden geldt een vergunningplicht. Aan de hand van het toetsingsschema bijlage 2 kan bepaald worden of een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet benodigd is.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Voorheen was dit de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), zoals dat nu nog in de wet wordt benoemd. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het Natuurnetwerk Nederland is onderdeel van een Europees ecologisch netwerk en bestaat uit kerngebieden (in Nederland: de Natura-2000 gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en Wetlands) en verweven gebieden (gericht op de verweving van landbouw, wonen en natuur) die onderling verbonden worden door ecologische verbindingzones. Bij toetsing van een ruimtelijke ontwikkeling aan het Natuurnetwerk Nederland zijn de 'Spelregels EHS' van toepassing, een gezamenlijke uitwerking van Rijk en provincies uit 2007. Voor de begrensde Natuurnetwerk gebieden geldt de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden en een 'nee, tenzij'-regime (toetsingsschema bijlage 3). Nieuwe plannen, projecten of handelingen zijn niet toegestaan als deze de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten. Indien er geen reële alternatieven zijn én er sprake is van redenen van groot openbaar belang, dient de aantasting gecompenseerd te worden zodat het netwerk niet verslechtert.

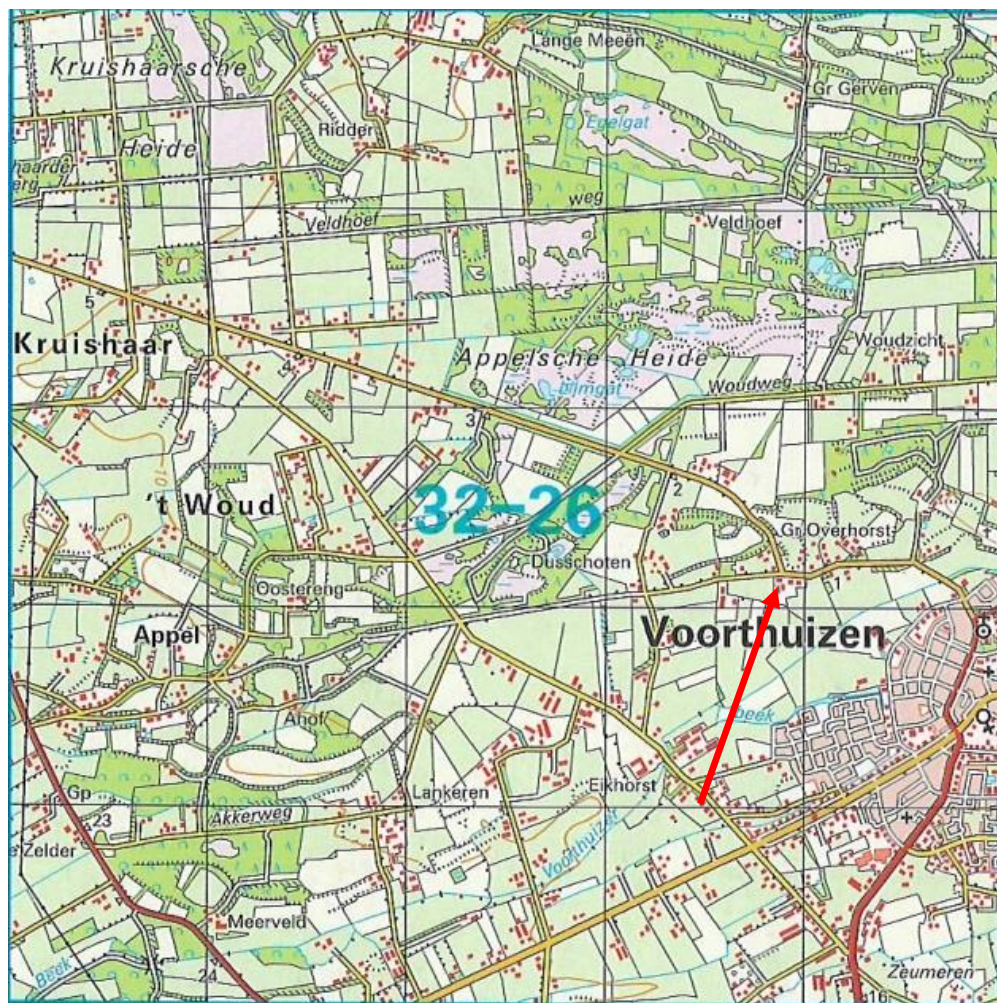
Rode Lijsten

Het besluit Rode Lijsten flora en fauna (5 november 2004) geeft een overzicht van soorten die sterk achteruitgegaan zijn in aantallen of in verspreiding. Hoewel de Rode Lijsten in strikte zin geen juridische status hebben, wordt de mate van zeldzaamheid wel meegenomen in de beoordelingsprocedure van de RVO. Hierbij wordt beoordeeld of de voorgenomen ruimtelijke ingreep een negatieve invloed teweeg brengt op de 'gunstige staat van instandhouding' van een soort.

2. GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1. Ligging plangebied

De planlocatie, het voormalig agrarisch bedrijf aan de Overhorsterweg 37, is gelegen in het buitengebied ten noordwesten van de kern van Voorthuizen (gemeente Barneveld). De planlocatie is gelegen in kilometerhok 168-467 of te wel 32-26-34 volgens de indeling van de inventarisatieatlas (figuur 1).



Figuur 1. Topografische kaart (atlasblok 32-26) met onderzochte locatie in Voorthuizen

2.2. Beschrijving plangebied

Op het erf van de voormalige melkveehouderij bevinden zich een bedrijfswoning met een aangebouwd kantoor waarin zich aan de achterkant nog een stal bevindt. Daarnaast bevindt zich nog een tweede bedrijfswoning in het middelste bedrijfsgebouw. In totaal is er circa 2.000 m² agrarische bedrijfsbebouwing aanwezig.

De omgeving van de Overhorsterweg bestaat voornamelijk uit agrarisch buitengebied, met zowel grasland als akkerbouw, en enkele woonhuizen verspreid door het gebied. Ten noorden van de planlocatie bevindt zich bos en nieuw ingericht natuurgebied (figuur 2).

Landschappelijk gezien ligt de locatie op de grens van het heideontginningslandschap, aan de zuidkant van de Overhorsterweg, en het kampenlandschap, ten noorden van de Overhorsterweg. Het Kampenlandschap wordt gekenmerkt door kleinschalige percelen omzoomd door houtwallen en houtsingels, terwijl het heideontginningslandschap gekenmerkt wordt door grote rechthoekige percelen en weinig opgaande beplanting.

Het onderzochte gebied maakt geen deel uit van een beschermd natuurmonument of een Natura 2000 gebied beschermd middels de Natuurbeschermingswet. Er zijn geen Natura 2000 gebieden aanwezig binnen een straal van 3 kilometer rond de planlocatie (bijlage 4).

Het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO) zijn gelegen op een afstand van ruim 50 meter ten noordwesten van de planlocatie (bijlage 5).



Figuur 2. Ligging planlocatie met het onderzochte gebied

De foto's op de pagina hierna, genomen tijdens het veldbezoek op 7 mei jl., geven een impressie van het plangebied. Hieronder volgt een toelichting per foto.

- Foto 1. Blik op de drie schuren/stallen achter het woonhuis.
- Foto 2. Blik op het oostelijke en middelste bedrijfsgebouw.
- Foto 3. Blik op het middelste en westelijke bedrijfsgebouw.
- Foto 4. Binnenzijde oostelijke stalgebouw.
- Foto 5. Roestplaats van kerkuil in werkplaats in middelste bedrijfsgebouw.
- Foto 6. Roestplaats van torenvalk in open kapschuur, westelijke bedrijfsgebouw.
- Foto 7. Oud kap schuurtje aan oostzijde.
- Foto 8. Kuilplaten achter bedrijfsgebouwen.
- Foto 9. Houtsingel aan oostzijde.
- Foto 10. Kapschuur/schapeinstal aan noordzijde van de Overhorsterweg.



Foto 1.



Foto 2.



Foto 3.



Foto 4.



Foto 5.



Foto 6.



Foto 7.



Foto 8.



Foto 9.



Foto 10.

2.3. Beoogde ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens de agrarische functie te beëindigen en de locatie middels toepassing van het functieveranderingsbeleid om te vormen naar een woonlocatie. Na sloop van agrarische opstallen mag hier één nieuwe woning gebouwd worden. Deze nieuwe woning wil men ten noorden van de Overhorsterweg plaatsen. Hiertoe worden extra compensatiemaatregelen voorgesteld die niet alleen zorgen voor een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het landschap, maar ook voor de versterking van het leefgebied van de das. Door aanleg van de nieuwe rondweg Voorthuizen wordt het leefgebied van onder meer de das verstoord en versnipperd. De op de gronden van de initiatiefnemer voorgestelde compensatiemaatregelen zorgen voor een verbetering van het leefgebied van dassen en andere soorten.

Om te voldoen aan de regeling functieverandering zal de agrarische bebouwing op het erf aan de Overhorsterweg en de schapenstal in het weiland aan de noordkant van de Overhorsterweg gesloopt worden. Dit geldt ook voor de tweede bedrijfswoning die zich in de schuur bevindt. Deze zal na sloop opnieuw gebouwd worden. De bestaande bedrijfswoning met aanbouw blijft in stand.

De nieuwe erven worden hier ingepast door de aanplant van struweelhagen met daarin verspreid enkele bomen aan de buitenzijde van het erf. De erven worden van elkaar gescheiden door struweelhagen.

Aan de overzijde van de Overhorsterweg wordt het bestaande bosje aangevuld. De overgang naar de es wordt deels open gelaten om deze juist zichtbaar te maken. De weide naast de nieuwe woning zal extensief beheerd worden als natuurlijk grasland. Hiermee wordt aangesloten bij de natuurdoelstelling van de verderop gelegen Gelders Natuurnetwerk/EHS. De voorzijde van de nieuwe erven wordt voorzien van een lage haag en enkele (fruit)bomen. De overige grond komt toe aan de landbouw.

De voorgestelde inrichtingsmaatregelen, zoals hieronder benoemd, zorgen voor een optimaal leefgebied voor de das alsmede andere soorten van kleinschalig landschap.

- het aanplanten van nieuwe bosjes en het vergroten van bestaande bosjes verspreid over zijn eigendom;
- het aanplanten van houtsingels langs de es en in het zuidelijk gelegen gedeelte waarbij tevens ook de cultuurhistorische waarde van de omgeving verbeterd wordt;
- het aanplanten van bomenrijen langs de Overhorsterweg die de looproutes van de dassen verstrekt en bescherming biedt naast een verkeersader en;
- het aanplanten van bosjes/ struweel achter de nieuwe en bestaande erven.

In bijlage 6 is het beoogde inrichtingsplan (Agroplan) en de te slopen gebouwen weergegeven.

3. ONDERZOEKSMETHODE

Bij het opstellen van deze quickscan flora en fauna is gebruik gemaakt van bestaande gegevens en literatuur. Naast het voorkomen van beschermde soorten, zijn de mogelijke ecologische relaties met beschermde natuurgebieden onderzocht. In aanvulling hierop heeft een oriënterend veldbezoek plaatsgevonden, waarbij geverifieerd is of er mogelijk beschermde soorten aanwezig zijn. Vervolgens is een inschatting gemaakt van de eventuele effecten op beschermde planten en dieren en hun leefgebieden.

3.1. Beschikbare gegevens flora en fauna

Voor het literatuuronderzoek zijn verschillende bronnen geraadpleegd, zoals verspreidingsatlassen en gegevens uit regionale of nationale databanken. Hierbij is gebruik gemaakt van de volgende atlasgegevens: de Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992), Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens *et al.* 1997), de broedvogelatlas (SOVON 2002) en de atlas van amfibieën en reptielen RAVON (2009) en de atlas van vissen (de Nie 1996).

3.2. Veldbezoek

Om een betrouwbare inschatting te kunnen maken of er mogelijk beschermde soorten in het gebied aanwezig zijn wordt een oriënterend veldbezoek uitgevoerd. Daarnaast wordt de ecologische samenhang met de omgeving onderzocht en een indruk verkregen van de gebiedskenmerken zoals grondgebruik en ecotopen. Het veldbezoek heeft tevens tot doel na te gaan of aanvullend veldonderzoek noodzakelijk is in de daarvoor geldende inventarisatieperioden.

Tijdens het veldbezoek zijn de waarnemingen van dier- en plantensoorten genoteerd. Hierbij zijn niet alleen zichtwaarnemingen verzameld, zo wordt ook gelet op sporen (prenten, keutels, haren, braakballen e.d.), die op de aanwezigheid van soorten kunnen duiden.

3.3. Nader onderzoek gebruik planlocatie door kerkuil

Het aanvullend onderzoek bestaat uit twee delen:

1. Inventarisatie broedterritorium
2. Effectbepaling ingreep op functioneel leefgebied

Ad. 1: Inventarisatie broedterritorium

Conform de territoriumkarteringsmethode van Sovon, het Broedvogel Monitoring Project (BMP), kan de aanwezigheid van een nest van de kerkuil als volgt worden aangetoond:

- o Er is een bezet nest
- o Er is minimaal één waarneming in de periode van 1 februari tot en met 31 augustus van:
 - een paar in broedbiotoop, of;
 - territoriaal gedrag: een krijsende vogel. Dit kan hele jaar zijn, maar vooral februari en maart, of;
 - bedelende jongen: dit is doorgaans vanaf juni.

Bij het onderzoek wordt aandacht te geschonken aan de controle van potentieel geschikte locaties, en navraag te doen bij o.m. boeren, andere bewoners, beheerders en bij leden van de Stichting Kerkuilenwerkgroep Nederland. Braakballen en krijtstrepen kunnen aanwijzingen zijn voor een bewoonde nestlocatie.

Vaak zal het nodig zijn om de waarnemingen van vooral de nestplekken zo gedetailleerd op een kaart te tekenen, dat het mogelijk is om per object te zien waar de nestplekken zich bevinden. Houd er bij het bepalen van het aantal territoria in het gebied rekening mee dat kerkuilen tot vele honderden meters van de nestlocatie aanwezig kunnen zijn. Waarnemingen die verder dan 1.000 meter (fusieafstand BMP) van elkaar verricht zijn, duiden vaak op twee verschillende territoria.

De Soortenstandaard Kerkuil (RVO 2014) zegt hierover het volgende. De afwezigheid van broedende kerkuilen is aangetoond als tijdens drie gerichte veldbezoeken in de periode van begin februari tot en met half oktober geen aanwezigheid kan worden aangetoond. De inventarisatie moet tijdens goede weersomstandigheden en in een geschikte biotoop plaatsvinden. De beste momenten om te inventariseren zijn 's avonds en 's nachts. De kerkuil reageert niet op het afspelen van de baltsroep op een geluidsrecorder. Daarnaast moet er overdag gezocht worden naar sporen die de aanwezigheid van een nestlocatie aannemelijk maken, zoals braakballen of krijtstrepen. Ook moet er navraag gedaan worden bij bewoners en bij vrijwilligers van bijv. de Stichting Kerkuilenwerkgroep Nederland.

Ad. 2: Effectbepaling ingreep op functioneel leefgebied

Een leefgebied (territorium) moet de kerkuil blijvend in alles voorzien dat nodig is om zich succesvol te kunnen voortplanten of om te kunnen rusten. Dit geldt voor de individuele dieren en voor alle exemplaren van de populatie. De functies die een gebied voor de kerkuil heeft, moeten behouden blijven.

Er is sprake van aantasting van de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste rust- of verblijfplaats, als er in het gebied van de betreffende populatie onvoldoende alternatieven voor voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen en voor essentieel foerageergebied zijn, voor de aanwezige broedpopulatie.

Het is belangrijk in het onderzoek navolgbaar te onderbouwen welk effect de ingreep heeft op de voortplantingsplaats, op de vaste rust- en verblijfplaats en op de overige delen van het territorium. Ook moet onderbouwd worden of het om een tijdelijk of permanent effect gaat. Het onderzoek moet verder aangeven welke functie(s) het gebied op welke plekken vervult voor de kerkuil, bijvoorbeeld voortplantingsgebied, winterverblijfplaats of migratieroute. Ook moet het onderzoek aangeven in welke mate, op welk moment en hoelang er een achteruitgang in de ecologische functionaliteit van de aanwezige voortplantingsplaatsen en/of de vaste rust- of verblijfplaatsen gaat optreden.

3.4. Relatie met Natura 2000 gebieden en Natuurnetwerk Nederland

Om te bepalen of er mogelijk sprake is van negatieve effecten op beschermde natuurgebieden, is beoordeeld of het plangebied onderdeel uitmaakt van een natuurgebied of een relatie heeft met omliggende natuurgebieden. Het primaire onderzoeksgebied is het plangebied waar de bestemming gewijzigd wordt. Hierbij is gekeken naar de begrenzingen van natuurgebieden beschermd onder de Natuurbeschermingswet en het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

4. RESULTATEN EN EFFECTENANALYSE

Hieronder worden de resultaten beschreven van het literatuuronderzoek, het oriënterend veldbezoek dat op 7 mei jl. en de twee vervolgbezoeken van 28 mei en 13 juli ten behoeve van het aanvullend onderzoek naar de betekenis van de planlocatie voor de kerkuil. Hieruit voortvloeiend worden de verwachte effecten van de bestemmingsplanwijziging op de aanwezige natuurwaarden ingeschat. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen beschermde soorten en beschermde natuurgebieden.

4.1. Aanwezigheid beschermde soorten en mogelijke effecten

Op basis van de beschikbare literatuur is gekeken of er beschermde soorten in de omgeving van het plangebied aanwezig zijn en of de habitateisen overeenkomen met de biotoop van het plangebied. Vervolgens is, mede op basis van de waarnemingen tijdens het veldbezoek, de kans ingeschat of deze of andere soorten daadwerkelijk in het plangebied aanwezig zijn.

De resultaten en de eventuele effecten worden hieronder per onderzochte soortgroep behandeld. Per soort is aangegeven of het beschermde soorten betreft, tot welke tabel van de Flora- en faunawet ze behoren en of de soort vermeld wordt op de Rode Lijst.

Gericht onderzoek naar aanwezigheid van kerkuil

Er zijn in de loop van het seizoen drie veldbezoeken uitgevoerd. De veldbezoeken dienen onder gunstige omstandigheden te worden uitgevoerd, dat wil zeggen geen overvloedige regen, sterke wind e.d. (Soortenstandaard Kerkuil 2014).

Dag gegevens van het weer. Locatie De Bilt (www.knmi.nl/klimatologie/daggegevens/index.cgi):

1. Donderdag 7 mei 2015: min-max temperatuur 7,5 - 16,2 °C, neerslag 1,1 mm over 1,4 uur, windsnelheid 3 Bft WZW. 's Avonds rustig en droog weer.
2. Donderdag 28 mei 2015: min-max temperatuur 5,7 - 16,5 °C, neerslag 0,7 mm over - uur, windsnelheid 3 Bft W. 's Avonds rustig en droog weer.
3. Maandag 13 juli 2015: min-max temperatuur 16,3 - 19,6 °C, neerslag 4,3 mm over - uur, windsnelheid 3 Bft ZW. 's Avonds miezerregen, maar verder rustig weer.

Tijdens de eerste twee veldbezoeken is er geen kerkuil waargenomen, tijdens het derde veldbezoek vloog deze uit de schuur waar zich de werkplaats bevindt. Dit betreft een roestplaats welke buiten het broedseizoen gebruikt wordt. Naast de kerkuil, zijn er tijdens de veldbezoeken steenuilen op de planlocatie aangetroffen. De steenuilen maken gebruik van de planlocatie om te foerageren en maken onderdeel uit van het territorium, de nestlocatie (nestkast) bevindt zich echter aan de overzijde van de planlocatie, aan de Kruishaarseweg. De aanwezigheid van de torenvalk is niet bevestigd tijdens de veldbezoeken. Het is onzeker hoe actueel deze roestplaats is.

Daarnaast is er contact gezocht met omwonenden en een lid van de lokale kerkuilenwerkgroep.

Familie Veldhuizen heeft een melkveehouderij aan de Overhorsterweg 34. Voorheen heeft er op deze locatie een kerkuil gebroed (mond. med van Middendorp). Ter inventarisatie van mogelijke broedgevallen in de omgeving is geverifieerd of de kerkuil op de locatie broedt, dit bleek de afgelopen 6 jaar niet het geval geweest te zijn.

Daarnaast is contact gezocht met de heer Hofs van de kerkuilenwerkgroep van het IVN Barneveld. De heer Hofs gaf aan dat dit jaar er twee broedgevallen van de kerkuil bekend zijn bij de werkgroep, een op circa 500 meter en een tweede op circa 700 meter afstand van de planlocatie Overhorsterweg 37.

Daarnaast is er een territorium van een steenuil aanwezig bij de overburen aan de Kruishaarseweg, waar deze dit jaar in een nestkast heeft gebroed. Het jaar daarvoor heeft de steenuil gebroed op het erf van de heer Hofs, ook aan de Kruishaarseweg.

Broedvogels

In het plangebied zelf zijn tijdens het veldbezoek verschillende soorten vogels aangetroffen, die de planlocatie of omgeving gebruiken als broedgelegenheid, te weten: huismus, merel, zanglijster, winterkoning, spreeuw, kneu, tuinfluiter, zwartkop, huiszwaluw, boerenzwaluw, kauw, houtduif, holenduif, steenuil, torenvlak en kerkuil. Gezien het plangebied en de omgeving kunnen echter meer soorten typische vogels van agrarisch gebied verwacht worden.

De houtige beplanting in het plangebied, zoals bomen, houtsingel en struiken, kan als broedgelegenheid gebruikt worden door soorten als winterkoning, roodborstje, merel en houtduif. Het woonhuis en de aanbouw hebben een pannendak, dat door huismussen en mogelijk andere vogelsoorten als broedgelegenheid wordt gebruikt. Het oude kapschuurtje aan de oostzijde, de middelste schuur bevatten nesten van in ieder geval merel en houtduif. De grote loods aan westzijde lijkt ongeschikt voor broedvogels. De oude melkveestal bevat mogelijk een enkel zangvogelnest. De schapenstal aan de overzijde bevat twee nesten van boerenzwaluwen.

Alle inheemse broedvogels zijn als zodanig beschermd volgens het striktste beschermingsniveau (Flora- en faunawet, vogelsoorten). In de Flora- en Faunawet wordt geen datum genoemd voor het broedseizoen. Op het moment dat inheemse vogels broeden, mogen er geen werkzaamheden of activiteiten plaatsvinden die het broedproces verstoren, dus ongeacht de periode van het jaar. Ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet op basis van artikel 75 is, vanwege de stringente eisen gesteld onder de Europese Vogelrichtlijn, niet mogelijk gedurende het broedseizoen.

Vaste verblijfplaatsen van de huismus (rode lijst: gevoelig) zijn jaarrond beschermd, categorie 2 (Ministerie EL&I, 26 augustus 2009: Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten). De soort is echter, enkel te verwachten in het woonhuis met aanbouw i.v.m. aanwezigheid van pannendaken. Omdat deze bebouwing wordt gehandhaafd en ongewijzigd blijft, hoeft er bij de uitvoering van de beoogde plannen geen rekening gehouden te worden met deze soort.

Onder de dak overkapping van het woonhuis en bijgebouw zijn een vijftal nesten van huiszwaluwen (rode lijst: gevoelig) aangetroffen. Deze nesten vallen onder categorie 5 (Ministerie EL&I, 26 augustus 2009: Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten). Mits, zoals nu beoogd wordt, het woonhuis en bijgebouw gehandhaafd worden, hoeft er geen rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van deze soort.

De twee in de schapenstal aangetroffen boerenzwaluwnesten (rode lijst: gevoelig) vallen onder categorie 5 (Ministerie EL&I, 26 augustus 2009: Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten). Dergelijke vaste rust- en verblijfplaatsen zijn niet jaarrond beschermd, tenzij daarvoor zwaarwegende redenen zijn aan te wijzen. Dat is in dit geval niet aan de orde gezien de alternatieven die in de omgeving aanwezig zijn. Het broedseizoen loopt van begin april tot eind oktober. Buiten het broedseizoen kan gewerkt worden, binnen het broedseizoen dient dit vooraf door een ecooloog beoordeeld te worden.

De torenvalk heeft een vaste rust-slaapplaats in de nieuwe loods aan de westzijde (figuur 3). Vaste verblijfplaatsen van een torenvalk vallen onder categorie 5 (Ministerie EL&I, 26 augustus 2009: Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten). Dergelijke vaste rust- en verblijfplaatsen zijn niet

jaarrond beschermd, tenzij daarvoor zwaarwegende redenen zijn aan te wijzen. Dat is in dit geval niet aan de orde, gezien de alternatieven in de vorm van loodsen en andere agrarische bebouwing, die in de omgeving aanwezig zijn.

Desalniettemin, wordt aanbevolen om bij het ontwerp van het bijgebouw/kapschuur rekening te houden met een vervangende roestplaats. Dit kan door een zitplaats onder de overkapping aan te brengen (dwarsbalk, richel e.d.) of door het plaatsen van een torenvalkenkast aan het bijgebouw of alternatief op een hoge paal. Hiermee kan de geschiktheid van het plangebied voor de torenvalk behouden worden.

De steenuil (rode lijst: kwetsbaar) gebruikt de planlocatie als foerageergebied. De soort is gerangschikt als categorie 1 (Ministerie EL&I, 26 augustus 2009: Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten). Dit betreft nesten die buiten het broedseizoen ook in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats. Op de planlocatie is geen voortplantingsplaats aanwezig, deze bevindt zich aan de overzijde aan de Kruishaarseweg (figuur 3).

Daarentegen maakt de planlocatie wel onderdeel uit van het broedterritorium en is belangrijk als foerageergebied, aangezien tijdens de kuikenfase vrijwel uitsluitend binnen een straal van 300 meter rondom de nestplaats wordt gevoerd. Variatie in habitats en daarmee de mogelijkheid om tussen prooisoorten te kunnen wisselen is hierbij essentieel. Een afwisseling in hoogte en begrazing van vegetatie, de aanwezigheid van open mestopslag, landschapselementen, boomgaarden, schuurtjes, weipaaltjes als uitkijkpost zijn van groot belang.

Een belangrijk deel van deze afwisseling wordt geboden op de planlocatie. Om de functionaliteit van de voortplantingsplaats te waarborgen, is een dergelijke afwisseling in foerageergebied ook in de nieuwe situatie noodzakelijk. Indien de ruimtelijke ontwikkeling en de landschappelijke inpassing conform het ontwerp plaatsvindt, wordt aan deze voorwaarde voldaan.

De kerkuil (rode lijst: kwetsbaar) heeft een vaste rust-/slaapplaats in de werkplaats in de middelste schuur (figuur 3). Tijdens de eerste twee veldbezoeken is de kerkuil niet aangetroffen, tijdens het derde veldbezoek dd. 13 juli was deze echter weer aanwezig. Dit komt overeen met de waarnemingen van de heer van Middendorp die sinds het eind van de winter 2014/'15 geen activiteit meer heeft waargenomen. Vermoedelijk broedt de kerkuil op een van de twee locaties in de omgeving zoals aangegeven door de heer Hofs van de Kerkuilenwerkgroep IVN Barneveld. De soort is gerangschikt als categorie 3 (Ministerie EL&I, 26 augustus 2009: Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten). Dit betreft nesten van vogels die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast of afhankelijk zijn van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

Er is geen nest of broedterritorium van de kerkuil op de planlocatie aanwezig. Vaste rust- en verblijfplaatsen zijn enkel beschermd wanneer ze een essentieel vormen van het leefgebied van de kerkuil. Gelet op de mate van gebruik, kan dat hier veronderstelt worden, ondanks dat er mogelijk alternatieven in de omgeving aanwezig zijn.

Dit houdt in dat de roestplaats jaarrond beschermd is en dient te worden gemitigeerd om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen. Hierbij dient een alternatieve rust- en verblijfplaats geboden worden, welke de kerkuil bescherming biedt tegen predatie en bovendien duurzaam in stand blijft. Een goede mogelijkheid zou zijn een kerkuilennestkast in een van de bijgebouwen te plaatsen, bij voorkeur aan een rustige zijde van het erf. De alternatieve locatie dient gereed te zijn voor de sloop van het bedrijfsgebouw waarin de roestplaats zich bevindt. De te treffen mitigerende maatregelen worden opgenomen in een mitigatieplan en de sloop dient ecologisch te worden begeleidt.



Figuur 3. met observaties en verblijfplaatsen van (K) kerkuil, (T) torenvalk en (S) steenuil. Een omcirkelde K, T of S betekent een vaste rust- of verblijfplaats (nestlocatie/roestplaats). De onderbroken omcirkeling houdt een broedterritorium van de steenuil in.

Daarnaast dient er rekening gehouden te worden met het voorkomen van broedvogels waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Om verstoring van broedvogels zoveel mogelijk uit te sluiten, dient de sloop van de agrarische bebouwing en de eventuele verwijdering van houtige beplanting buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden. Het broedseizoen loopt grofweg van half maart tot half juli. Voor sommige soorten langer, bijvoorbeeld boerenzwaluw en houtduif tot in september-oktober. Mocht er tijdens de uitvoer van werkzaamheden toch onverhoopt op broedende vogels gestuit worden, dan dienen de werkzaamheden stilgelegd te worden en naar een later tijdstip te worden opgeschort.

Mits de plannen conform het bovenstaande uitgevoerd worden, zal het plangebied na de ruimtelijke ingreep voor de aanwezige broedvogels in dezelfde mate geschikt blijven. Daardoor is een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) voor de uitvoer van de werkzaamheden niet nodig.

Hoewel niet noodzakelijk, kan het mitigatieplan t.b.v. de kerkuil middels een ontheffingsaanvraag ter beoordeling aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) worden voorgelegd. Wanneer dit voldoende is om overtreding te voorkomen, wordt een beschikking verleend met daarin de goedkeuring van de mitigerende maatregelen. Deze beschikking krijgt u in de vorm van een 'positieve afwijzing van de ontheffingsaanvraag'. Met deze beschikking kan tegenover bezwaarmakers of handhaving aantoonbaar worden gemaakt, dat er gehandeld wordt conform de bepalingen van de Flora- en faunawet.

Zoogdieren

Op basis van literatuurgegevens (Broekhuizen *et al.* 1992, Limpens *et al.* 1997) en de indruk die tijdens het veldbezoek is verkregen, is ingeschat welke soorten mogelijk in het plangebied en de nabije omgeving kunnen voorkomen.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn aanwijzingen voor de aanwezigheid van mol en haas gevonden. Op de planlocatie komen waarschijnlijk nog een aantal soorten voor, of mogelijk maakt de planlocatie onderdeel uit van hun foerageergebied (tabel 1).

De huismuis en bruine rat vallen niet onder het beschermingsregime van de Flora- en faunawet. De andere grondgebonden zoogdiersoorten die mogelijk een vaste verblijfplaats hebben op het perceel behoren tot soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet, waarvoor een vrijstelling ex artikel 75 van de Flora- en faunawet geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen. Een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet voor de uitvoer van de werkzaamheden is dan ook niet aan de orde.

Tabel 1: Overzicht van geïnventariseerde en verwachte zoogdieren in het plangebied en omgeving.

Nederlandse naam	FF wet (tabel 1,2,3) *	Rode Lijst	Opmerkingen
<i>Grondgebonden zoogdieren</i>			
egel	tabel 1	-	mogelijk aanwezig
bosspitsmuis	tabel 1	-	mogelijk aanwezig
dwergpspitsmuis	tabel 1	-	mogelijk aanwezig
huisspitsmuis	tabel 1	-	mogelijk aanwezig
mol	tabel 1	-	aanwezig
vos	tabel 1	-	mogelijk foerageergebied
hermelijn	tabel 1	-	mogelijk aanwezig
wezel	tabel 1	-	mogelijk aanwezig
bunzing	tabel 1	-	mogelijk aanwezig
rosse woelmuis	tabel 1	-	mogelijk aanwezig
veldmuis	tabel 1	-	mogelijk aanwezig
dwergmuis	tabel 1	-	mogelijk aanwezig
bosmuis	tabel 1	-	mogelijk aanwezig
bruine rat	-	-	mogelijk aanwezig
huismuis	-	-	mogelijk aanwezig
haas	tabel 1	-	aanwezig
<i>Vleermuizen</i>			
gewone dwergvleermuis	tabel 3	-	mogelijk aanwezig
rosse vleermuis	tabel 3	-	mogelijk aanwezig
laatvlieger	tabel 3	-	mogelijk aanwezig

* Voor de tabel 1 soorten geldt een vrijstelling ex artikel 75 van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Vleermuizen

Op basis van verspreidingsgegevens uit de landelijke vleermuizenatlas (Limpens *et al.* 1997) en het habitat is een inschatting gemaakt welke soorten vleermuizen mogelijk aanwezig kunnen zijn. Uit de verspreidingsgegevens van de vleermuizenatlas komen zes soorten binnen het atlasblok voor. Hiervan zullen naar verwachting franjestaart, watervleermuis en gewone grootoorvleermuis niet voorkomen, aangezien de planlocatie te open en te weinig structuurrijk is en geen open waterpartijen bevat. Soorten die de planlocatie en directe omgeving mogelijk gebruiken als foerageergebied zijn gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis (tabel 1).

De laatvlieger en de gewone dwergvleermuis komen vrijwel in geheel Nederland voor. De gewone dwergvleermuis prefereert besloten en halfopen landschappen als jachtgebied, terwijl de laatvlieger voornamelijk foerageert in open en halfopen landschap. Beide soorten zijn algemeen voorkomend en

zijn gebouw bewonend. Rosse vleermuizen maken, in tegenstelling tot de meeste andere soorten, niet of nauwelijks gebruik van vliegroutes en hebben daardoor minder binding met het landschap. Rosse vleermuizen foerageren vooral boven water, moerassen en weilanden. Verblijfplaatsen worden uitsluitend in bomen aangetroffen.

Voor de strikt beschermde soorten (Ffwet, tabel 3 soorten), in dit geval vleermuizen, geldt dat de te slopen agrarische bebouwing niet als vaste verblijfplaats wordt gebruikt. Dit vanwege het ontbreken van ruimtes die geschikt zijn als verblijfplaats voor kraamkolonies, paarverblijf of winterverblijf. Geschikte verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn mogelijk wel aanwezig in het woonhuis en aanbouw. Deze blijven echter ongewijzigd in de voorgenomen ontwikkelingen op de planlocatie.

Daarnaast kan het plangebied onderdeel uitmaken van het foerageergebied van de drie genoemde vleermuissoorten. De verwachting is dat de geschiktheid van het gebied als foerageergebied na de functiewijziging toegenomen is, als gevolg van de landschappelijke inpassing. Effecten op eventueel aanwezige vliegroutes worden niet verwacht, aangezien er geen verbindende lijnvormige landschapsstructuren verwijderd of veranderd worden.

Een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet voor de uitvoer van de werkzaamheden is dan ook niet aan de orde.

Amfibieën

Op basis van de verspreidingsgegevens (Creemers & van Delft 2009), de habitateisen en het veldbezoek is een inschatting gemaakt over het voorkomen van amfibieën. De planlocatie biedt mogelijk plaats aan een soort als de gewone pad. Vanwege het ontbreken van stilstaande wateren met een goede waterkwaliteit, zoals ondiepe zon beschenen waterpartijen zonder vis, is het voorkomen van minder algemene amfibieënsoorten uitgesloten.

Mogelijk wordt de ruimte op de planlocatie gebruikt als winterverblijfplaats van bovengenoemde soort. Aangezien dit een tabel 1 soort betreft, bestaat vrijstelling voor deze soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen. Een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet voor de uitvoer van de werkzaamheden is dan ook niet aan de orde.

Flora

In het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten of rode lijst soorten waargenomen. De planlocatie bestaat uit bebouwing, bestrating, tuin, weiland. Aanwezige bomen en struiken zijn o.m. paardenkastanje, inlandse eik, es, gewone esdoorn, ruwe berk, sleedoorn, hazelaar en vlier. Verder zijn op de planlocatie voornamelijk kruiden en grassen van verstoorde en voedselrijke milieus aangetroffen.

Een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet voor de uitvoer van de werkzaamheden is dan ook niet aan de orde.

Overige beschermde soorten

Het terrein biedt vanwege het ontbreken van geschikt biotoop, zoals open water, structuurrijke vegetatie en voedselarme omstandigheden, ongunstige voorwaarden voor het voorkomen van beschermde soorten uit de soortgroepen vissen, reptielen en insecten.

Een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet voor de uitvoer van de werkzaamheden is dan ook niet aan de orde.

4.2. Relatie met omgeving en mogelijke effecten op natuurgebieden

Voorafgaand aan een ruimtelijke ontwikkeling dient getoetst te worden of er sprake is van mogelijk negatieve effecten op beschermde natuurgebieden. Zo kan het plangebied onderdeel uitmaken van een natuurgebied. Ook kan het plangebied mogelijk een relatie hebben met omliggende natuurgebieden. Hierbij is gekeken naar de begrenzingen van natuurgebieden beschermd onder de Natuurbeschermingswet 1998 en de provinciale uitwerking van het Natuurnetwerk Nederland.

4.2.1. *Natuurbeschermingswet 1998*

Het onderzochte gebied maakt geen deel uit van een beschermd natuurmonument of een Natura 2000 gebied. Binnen een straal van drie kilometer rondom de planlocatie zijn geen Natura 2000 gebieden gelegen (bijlage 4).

Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000 gebied door de voorgenomen ruimtelijke ingreep zijn, vanwege de aard en omvang van de geplande ingreep alsmede de afstand tot de Natura 2000 gebieden, uitgesloten. Een “verstorings- en verslechteringstoets” of een “passende beoordeling” zijn daarom niet aan de orde.

4.2.2. *Natuurnetwerk Nederland*

De planlocatie maakt geen deel uit van het Gelders Natuurnetwerk (GNN) of de Groene Ontwikkelingszone (GO), de Gelderse uitwerking van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Wel is het GNN in de directe omgeving van het plangebied gelegen (bijlage 5). De afstand tussen de planlocatie (perceel ten noorden van Overhorsterweg) en de het dichtstbijzijnde onderdeel van het GNN bedraagt 50 meter. De afstand tussen het GNN en de locaties waar sloop en bouw worden beoogd is echter groter en bedraagt ca. 150 meter.

De beoogde werkzaamheden, zoals de sloop van agrarische bedrijfsgebouwen, de herbouw van de tweede bedrijfswoning en de bouw van de nieuwe woning, vinden niet plaats binnen de omgevingsfeer van het GNN of de GO.

De aanleg van nieuwe bosjes, houtsingels en boomgaarden op gronden direct aangrenzend aan het GNN en GO zal het GNN ter plaatse versterken.

Negatieve effecten op de kernkwaliteiten en omgevingscondities van het GNN/EHS door de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling zijn, vanwege de aard en omvang van de geplande ingreep, uitgesloten. Verdere toetsing aan het beschermingskader is daarom niet aan de orde.

5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

5.1. Conclusies

- Er is een roestplaats van een kerkuil aanwezig in de werkplaats in de middelste schuur/loods en wordt buiten het broedseizoen door de kerkuil gebruikt. Gelet op de mate van gebruik, wordt verondersteld dat de vaste rust- en verblijfplaats een essentieel onderdeel is van het leefgebied, en geldt daarmee als jaarrond beschermd. Mitigatie van de roestplaats is noodzakelijk om de functionaliteit van het leefgebied te behouden en overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen. Een optie zou zijn, een kerkuilennestkast in een van de bijgebouwen te plaatsen. Deze alternatieve locatie dient voor de sloop van het bedrijfsgebouw gereed te zijn. Hiervoor is een mitigatieplan noodzakelijk. Hoewel niet noodzakelijk, kan het mitigatieplan middels een ontheffingsaanvraag ter beoordeling aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) worden voorgelegd. Wanneer dit voldoende is om overtreding te voorkomen, wordt een beschikking verleend met daarin de goedkeuring van de mitigerende maatregelen. Deze beschikking krijgt u in de vorm van een 'positieve afwijzing van de ontheffingsaanvraag'. Met deze beschikking kan tegenover bezwaarmakers of handhaving aantoonbaar worden gemaakt, dat er gehandeld wordt conform de bepalingen van de Flora- en faunawet.
- Op de planlocatie zijn tijdens de veldbezoeken steenuilen aangetroffen. Hoewel de voortplantingsplaats zich aan de Kruishaarseweg bevindt, maakt de planlocatie onderdeel uit van het broedterritorium en is belangrijk als foerageergebied. Om de functionaliteit van de voortplantingsplaats te waarborgen, is een afwisseling in habitats ook in de nieuwe situatie noodzakelijk. Indien de ruimtelijke ontwikkeling en de landschappelijke inpassing conform het ontwerp (bijlage 6) plaatsvindt, wordt aan deze voorwaarde voldaan.
- De torenvalk heeft een vaste rust-slaapplaats in de nieuwe loods aan de westzijde. Vaste verblijfplaatsen van een torenvalk vallen onder categorie 5. Dergelijke vaste rust- en verblijfplaatsen zijn niet jaarrond beschermd, tenzij daarvoor zwaarwegende redenen zijn aan te wijzen. Dat is in dit geval niet aan de orde gezien de alternatieven die in de omgeving aanwezig zijn.
- Er dient rekening gehouden te worden met het voorkomen van broedvogels, waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Om verstoring van broedvogels zoveel mogelijk uit te sluiten, dient de sloop van de agrarische bedrijfsgebouwen en de eventuele verwijdering van beplanting, buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd (het broedseizoen loopt grofweg van ½ maart tot ½ juli). Mocht er tijdens de uitvoer van werkzaamheden toch onverhoopt op broedende vogels gestuit worden, dan dienen de werkzaamheden stilgelegd te worden en naar een later tijdstip te worden opgeschort.
- Bij de uitvoering van het ruimtelijke plan hoeft geen rekening gehouden te worden met beschermde grondgebonden zoogdieren of vleermuizen. Voor ruimtelijke ingrepen bestaat een vrijstelling voor de mogelijk aanwezige grondgebonden zoogdieren (tabel 1 soort). Er zijn geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen in de te slopen agrarische bedrijfsgebouwen aanwezig. De verwachting is dat de beoogde ontwikkelingen de geschiktheid als foerageergebied en/of vliegroute onveranderd laten.

- Er worden geen beschermde soorten amfibieën, reptielen, vissen, insecten of planten verwacht, waarvoor een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet vereist is (tabel 2 of 3 soorten).
- Ondanks dat voor de tabel 1 soorten bij de ruimtelijke ingreep een vrijstelling geldt, dient men rekening te houden met de zorgplicht, deze geldt altijd en voor alle planten en dieren, onafhankelijk van beschermingsstatus en/of ontheffing of vrijstelling is verleend.
- Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000 gebied of een ander gebied beschermd middels de Natuurbeschermingswet. Verdere toetsing aan het de Natuurbeschermingswet 1998 is niet aan de orde.
- Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het Gelders Natuurnetwerk, de Gelderse uitwerking van het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS). Negatieve effecten op de kernkwaliteiten en omgevingscondities zijn uitgesloten. De ontwikkeling ter plaatse zal het GNN versterken. Verdere toetsing aan het beschermingskader van de EHS is niet aan de orde.
- De inpassingsmaatregelen, zoals de aanleg van bosjes, houtsingels en boomgaarden zorgt voor herstel van kleinschaligheid van het landschap. Gunstig voor soorten van oud agrarisch landschap, zoals steenuil en kerkuil, maar ook voor een soort als de das, die gebaat is bij een afwisseling in biotopen, waardoor er een verscheidenheid aan voedselbronnen voorhanden is welke jaarrond foerageergelegenheid bieden. Daarnaast wordt door de aanleg van deze landschapselementen de verbinding versterkt tussen het naastgelegen deel van de GNN 'Dusschoten' en het in het agrarisch gebied gelegen bos ten noordoosten van de planlocatie.

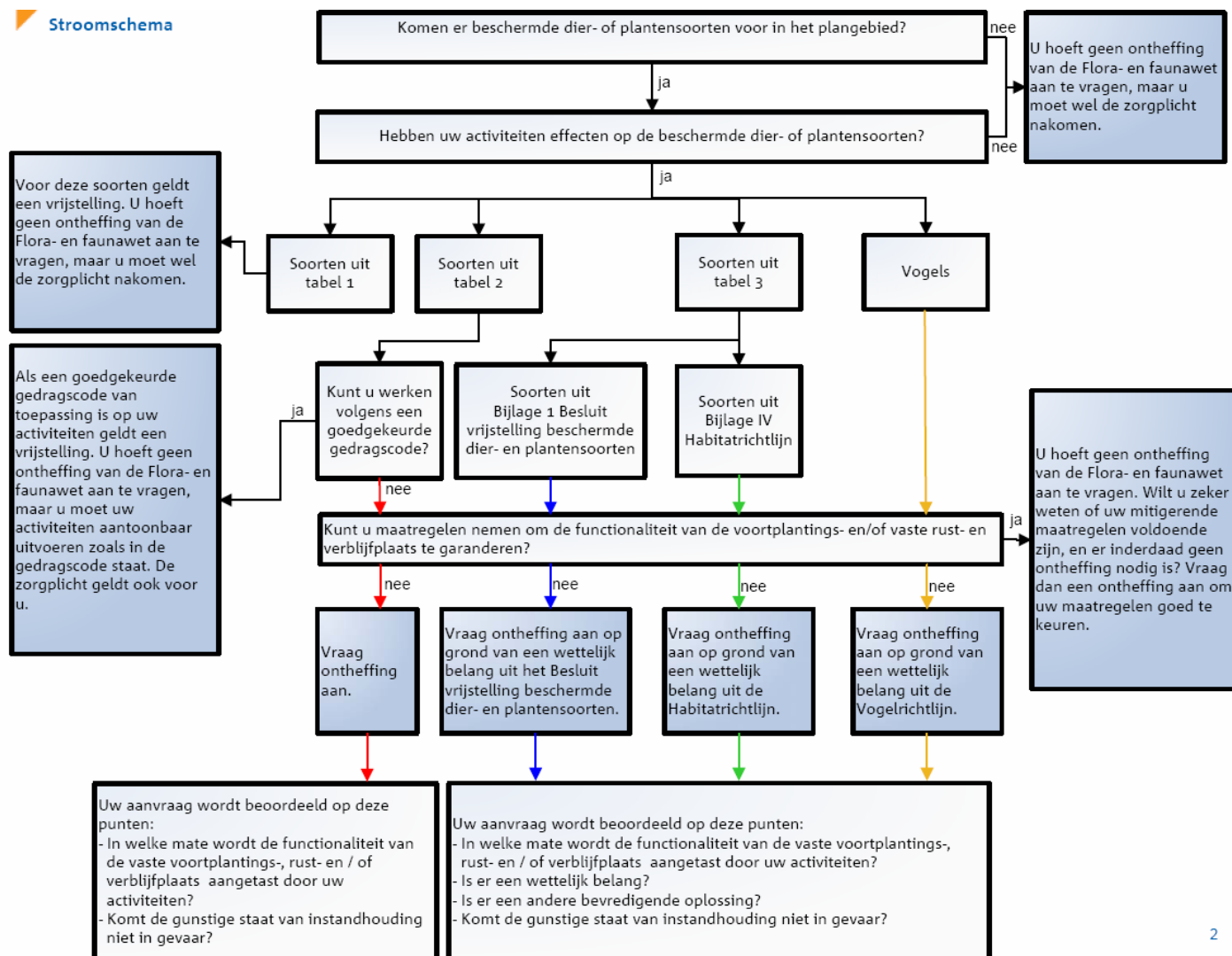
5.2. Aanbevelingen

- Ondanks dat de roestplaats van de torenvalk niet beschermd is, wordt aanbevolen om bij het ontwerp van het bijgebouw/kapschuur rekening te houden met een vervangende roestplaats. Dit kan door een zitplaats onder de overkapping aan te brengen (dwarsbalk, richel e.d.) of door het plaatsen van een torenvalkenkast aan het bijgebouw of alternatief op een hoge paal. Hiermee kan de geschiktheid van het plangebied voor de torenvalk behouden worden.
- In overleg met de lokale (steen)uilenwerkgroep kan overwogen worden om in de nieuw aan te leggen boomgaarden één nestkast voor de steenuil te plaatsen.
- De verbinding van potentieel leefgebied van de das en andere kleine marterachtigen wordt doorsneden met wegen. Door de aanleg van faunatunnels en ecoduiders wordt het gebied geschikter voor deze soorten en zal naar verwachting het aantal verkeersslachtoffers afnemen. Deze faunavoorzieningen dienen te worden aangelegd ter hoogte van bestaande wissels waar veel aanrijdingen met fauna plaatsvinden of waar naar verwachting een toename van aanrijdingen te verwachten is. Dergelijke ontsnipperende maatregelen dienen door de wegbeheerder te worden aangelegd in samenspraak met o.m. (natuur)terreineigenaren.

6. LITERATUUR

- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk en J.B.M. Thissen, 1992. *Atlas van de Nederlandse Zoogdieren*. Uitgeverij KNNV, Utrecht.
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON), 2009. *De Amfibieën en Reptielen van Nederland*. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Lange R., P. Twisk, A. van Winden en A. van Diepenbeek, 1994. *Zoogdieren van West-Europa*. KNNV-uitgeverij Utrecht.
- Limpens, H., K. Mostert en W. Bongers (red), 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Meijden. R. van, 1996. *Heukels' Flora van Nederland*. Wolters-Noordhoff, Groningen
- Ministerie van LNV, 2004. Besluit Rode Lijsten Flora en fauna.
- Ministerie van LNV, 2005. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! Ministerie van LNV, Den Haag.
- Ministerie van LNV, 2005. Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Ministerie van LNV, Den Haag.
- Ministerie van EZ, 2013. Kaartmachine beschermde natuurgebieden: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx>.
- Ministeries van LNV, VROM en de Provincies 2007. Spelregels EHS: Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS.
- Nie, H.W. de, 1996. *Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen*. Media Publishing, Doetinchem.
- Provincie Gelderland, 2014. Omgevingsvisie Gelderland, vastgesteld 9 juli 2014.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (2014) Soortenstandaard Kerkuil. Versie 1.1. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. *Atlas van de Nederlandse Broedvogels: 1998 – 2000*. Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Website: <http://www.waarneming.nl>

BIJLAGE 1 TOETSINGSSCHEMA FLORA- EN FAUNAWET



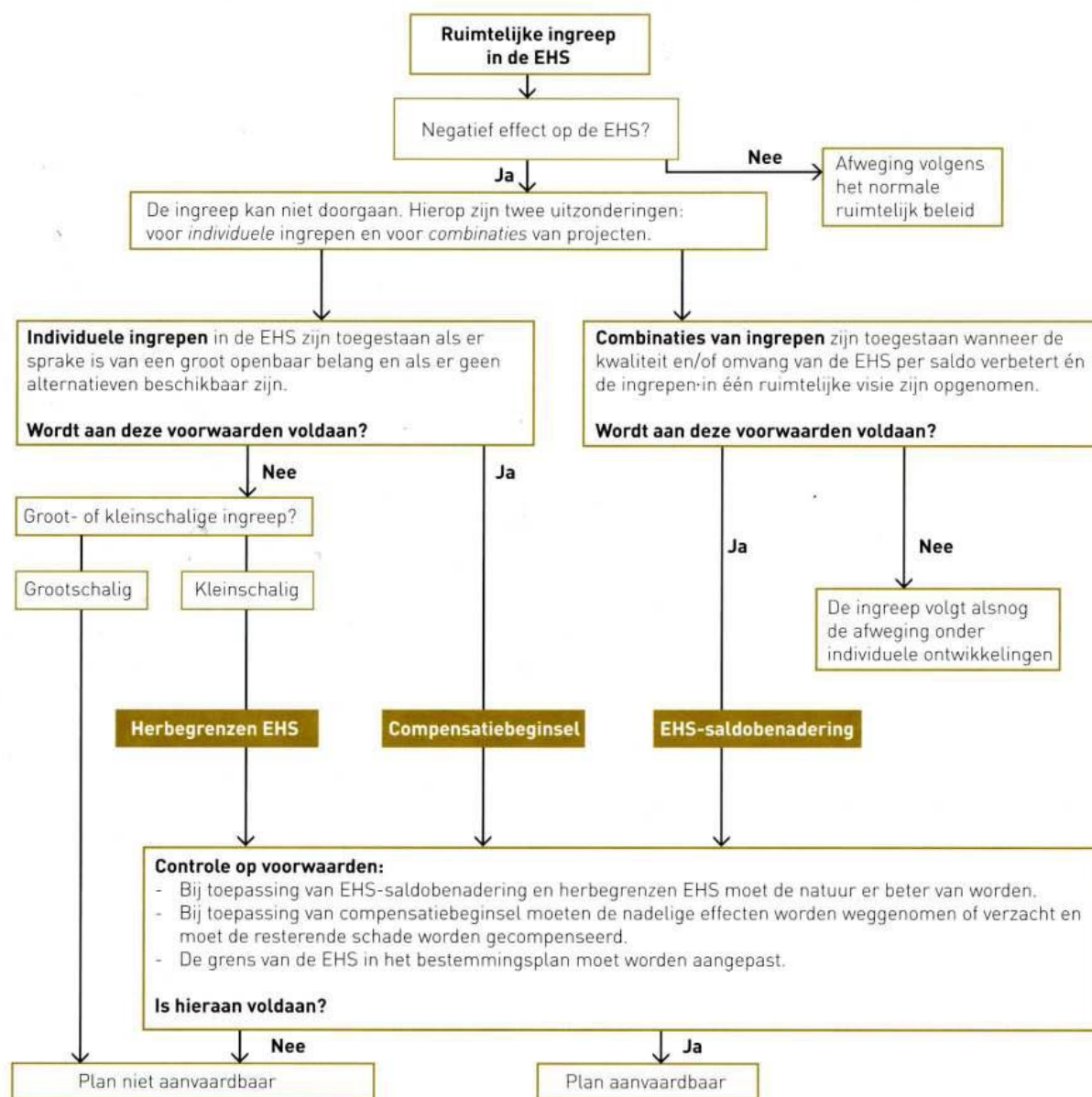
BIJLAGE 2 TOETSINGSSCHEMA NATUURBESCHERMINGSWET 1998



BIJLAGE 3 TOETSINGSSCHEMA ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR (EHS)

ONTWIKKELING WEL OF NIET MOGELIJK?

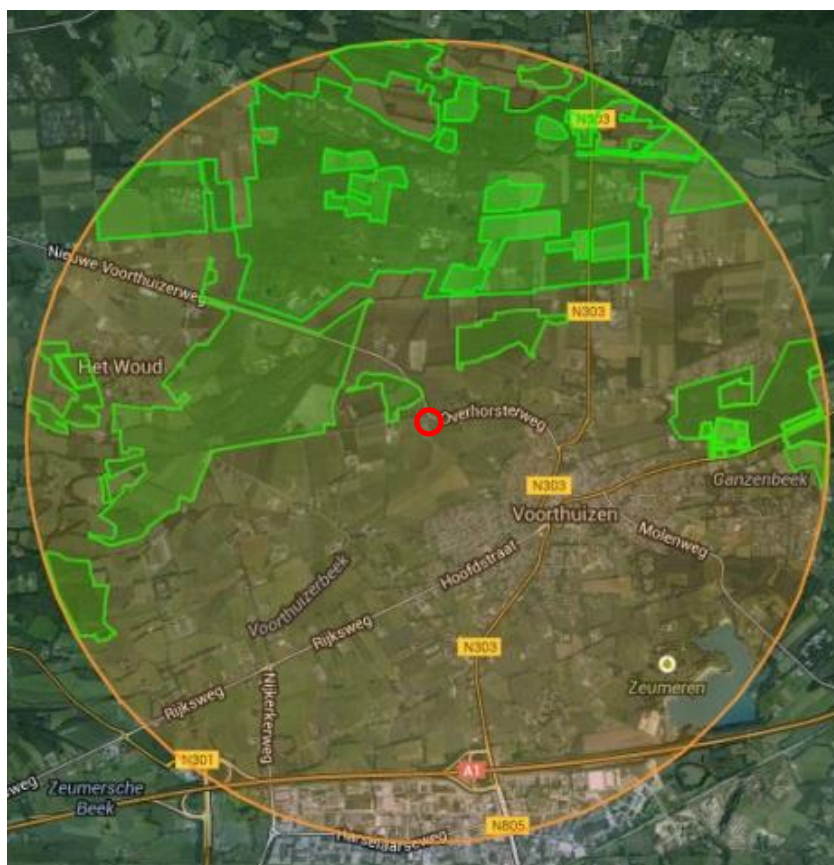
In onderstaand schema is te zien of een bepaalde ruimtelijke ingreep binnen de EHS voor compensatie, saldobenadering of herbegrenzing in aanmerking komt.



BIJLAGE 4. KAART LIGGING PLANLOCATIE IN RELATIE TOT NATURA 2000

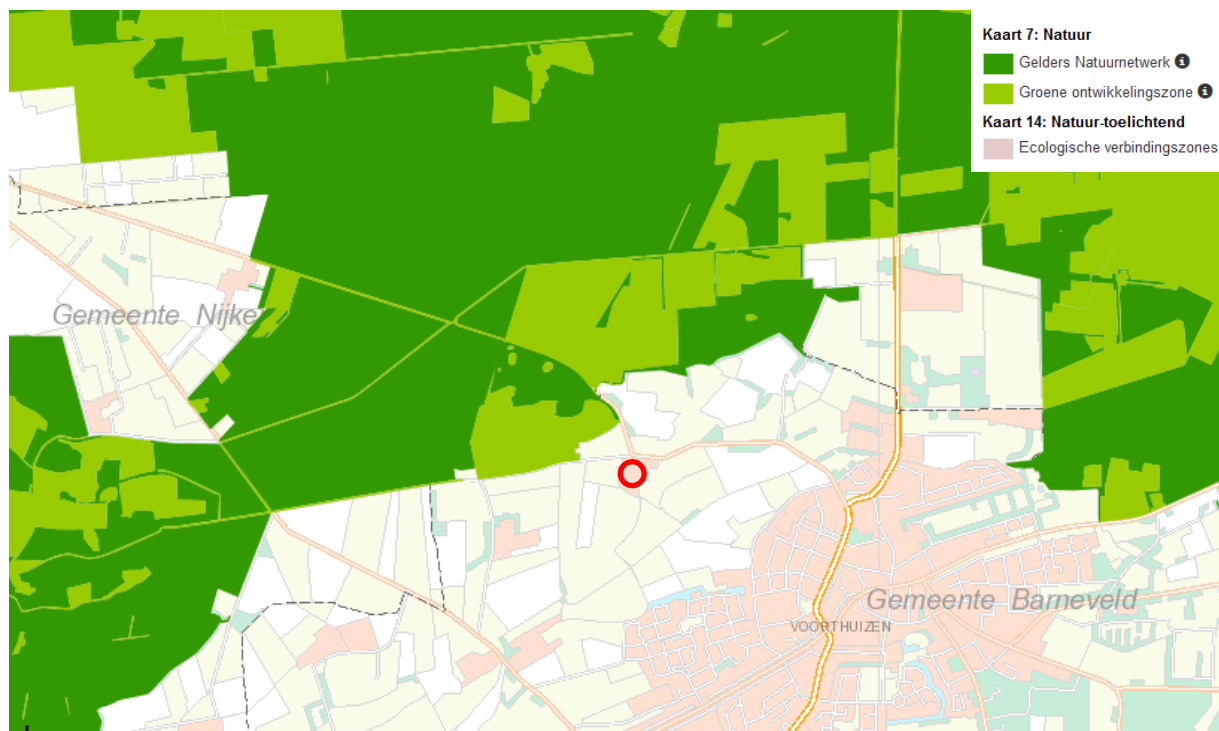
Kaarten afkomstig van de gebieden database van het Ministerie van EZ

Binnen een straal van drie kilometer zijn geen Natura 2000 gebieden gelegen. Het Gelders Natuurnetwerk (GNN)/EHS is in onderstaande figuur groen weergegeven.



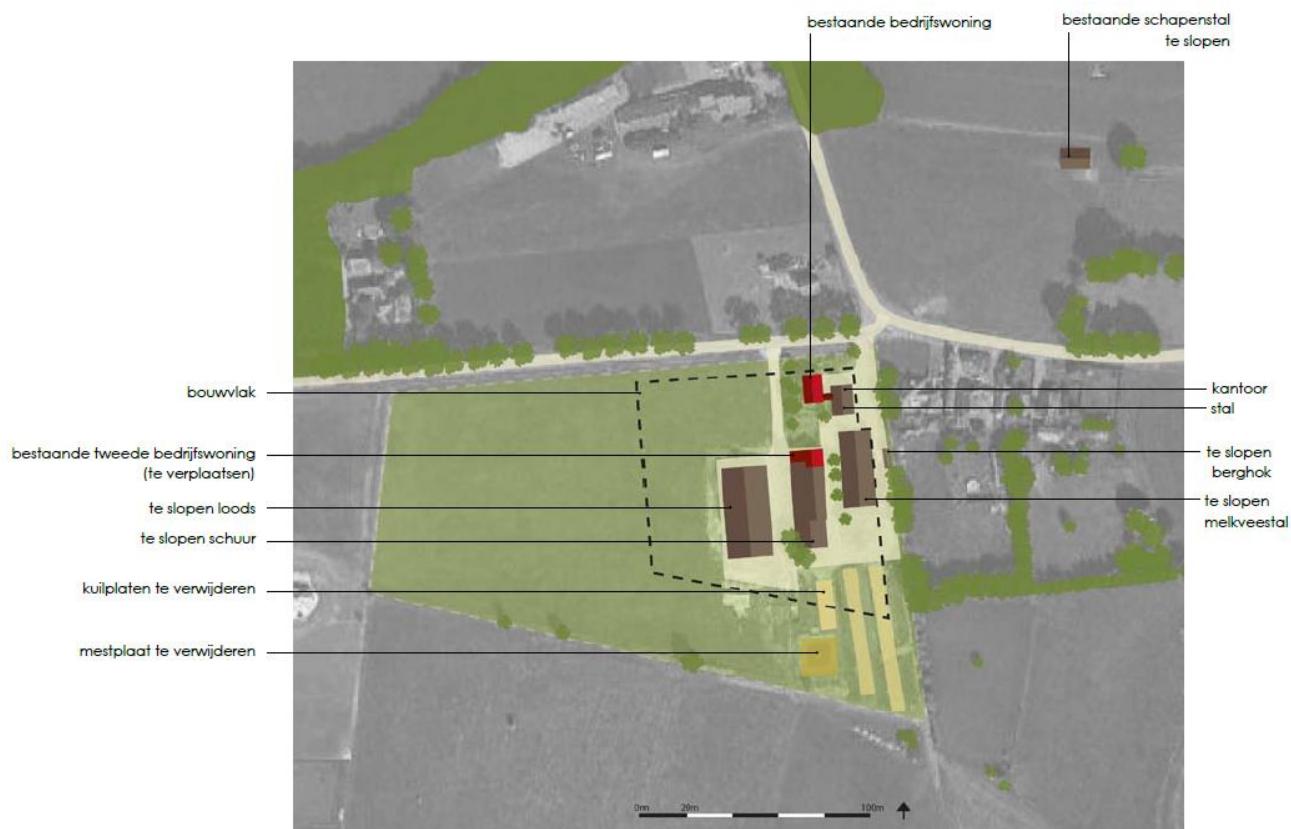
BIJLAGE 5. KAART LIGGING PLANLOCATIE IN RELATIE TOT GELDERS NATUURNETWERK

Kaart van het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO) afkomstig uit: de Omgevingsvisie Gelderland, welke vastgesteld is door Provinciale Staten van Gelderland dd. 9 juli 2014.



BIJLAGE 6. INRICHTINGSSCHETS PLANLOCATIE

Schetsen overgenomen van Agroplan bv.



Schets van bestaande situatie.



Schets van toekomstige situatie na inrichting.